

Mineralleting i utvaskingssonen på regulerte innsjøer

- rapport fra en tur til Namsvatnet i Røyrvik

Av Johan Storm Nielsen

Etter en vinter med sterk nedtapping av mange vannmagasiner rundt omkring i landet blottlegges store utvaskingssoner i strandkanten. I disse områdene fri for humus kan det være muligheter for å finne både stuffer og nye forekomster. Men det er mineraler av det hardere slaget, da annet naturlig nok er utvasket.

Bildet viser hva som kom frem etter en søndagstur for noen år siden i strandkanten på Namsvatnet i Røyrvik i Nord-Trøndelag.

Geologien rundt vatnet hører til Grongfeltet. Gjersvik og Jåma gruver ligger bare en mils veg unna. Området som Grongfeltet ligger i består i hovedsak av omdannede basiske lavaer avsatt under vann. I dette området er det gjort funn, i polerslip av malm, av sjeldne mineraler: temagamitt (Pd_3HgTe_4), colusitt ($\text{Cu}_{26}\text{V}_2(\text{As},\text{Sn},\text{Sb})_6\text{S}_{32}$) og sudburyitt (PdSb) med flere (Selbekk 2010). Hvem vet hva som kan dukke opp ?

Hvit albitt og et mineral i epidotgruppen (klnoisitt?). Lengde 23 cm.

Bergarten i store deler av utvaskingssonen er i følge NGUs kartblad for Grong, fyllitt og en kalkspatførende metasiltstein. Denne kalkspatten kan observeres i fine lyserøde linser i kvarts langs den nybygde vegen som går rundt deler av vannet. I strandsonen er kalkspatten utvasket og har skapt mange forunderlige og dekorative kvartsstuffer, men uten krystaller. Kanskje kommer det krystaller frem når vannstanden står enda lavere?

I kalkfjellet ved de nedlagte Jåma gruver, drevet på sink og kobber, er det funnet tilsvarende krystaller av et mineral i epidotgruppen (klinozoisitt?). Langs den gamle vegen over Steinfjellet er det også funnet albitt men i mindre krystaller. Klinozoisitt og albitt er ikke tidligere funnet ved Namsvatnet.

Referanse:

Selbekk R.S. (2010): *Norges mineraler. En revidert utgave av Norges mineraler* (Neumann 1985). Tapir-NGU-NHM, 552 s.

To kjente mineralsamlerne på leting i utvaskingssonen: Johannes Vik Seljebotn og Torgeir T. Garmo.